

Beslissing van de Raad voor de Journalistiek

over de klacht van

Erik Van der Paal

tegen

Apache

Met een brief van 5 oktober 2020 dient meester Walter Damen namens zijn cliënt, de heer Erik Van der Paal, een klacht in tegen Apache. Aanleiding is een artikel van 14 september 2020 onder de titel *Antwerpse vastgoedoorlog over miljoenenproject Lageweg*. Hoofdredacteur Karl van den Broeck en journalist Tom Cochez antwoorden met een brief van 28 oktober 2020, waarop meester Davina Simons reageert met een brief van 3 december en Karl van den Broeck en Tom Cochez opnieuw repliceren met een mail van 21 december 2020.

Een rapporteringscommissie van de Raad voor de Journalistiek heeft via videoconferentie een hoorzitting gehouden op 4 februari 2021. Meester Davina Simons woonde de hoorzitting bij namens Erik Van der Paal. Voor Apache waren Karl van den Broeck en Tom Cochez aanwezig.

Volgend op de hoorzitting heeft Apache toelichting over de aard van zijn bronnen gegeven aan de rapporteringscommissie, nadat de advocaat van klager de zitting had verlaten.

DE FEITEN

Het artikel gaat over de vraag wie de eigenaar is van een oude industriële site aan de Lageweg in Antwerpen. De gronden lagen jarenlang te verkommeren, maar intussen is er een ruimtelijk uitvoeringsplan dat de deur openzet voor een lucratief vastgoedproject. Twee spelers claimen eigenaar te zijn: een meermaals veroordeeld zakenman en zijn tegenspeler die gelinkt wordt aan de cocaïnemaffia. De lobbyist die de zaak door het college moet duwen, is Erik Van der Paal, meldt de inleiding. Het artikel schetst de achtergrond van de twee zakenlui die eigenaar beweren te zijn en van het juridische dispuut dat ze voeren, inclusief een strafonderzoek naar een vermeende home invasion van de tweede bij de eerste.

Naast de inleiding telt het artikel 33 paragrafen, waarvan er 5 over Erik Van der Paal (klager) gaan. Die treedt volgens het artikel op voor de eerste betrokkene, die in het verleden werd veroordeeld voor het uitdelen van klappen aan een vakbondsafgevaardigde, schriftvervalsing en wanbeleid. De journalist schrijft dat lobbyist en bouwpromotor Van der Paal, geen onbeschreven blad, werd ingeschakeld om de gesprekken met de stad te faciliteren. Hij verwijst naar de beelden van het verjaardagsfeest van Van der Paal met politici in restaurant 't Fornuis, wat leidde tot een politieke rel in Antwerpen. En hij vervolgt dat Van der Paal zijn weg naar het Schoon Verdiep kent, dat hij met Land Invest Group miljoenenwinsten wist te boeken dankzij beslissingen van het Antwerpse college en dat hij voor 274.000 euro aan onverklaarbare facturen betaalde aan schimmige vennootschappen die gelieerd zijn met de cocaïnemaffia.

DE STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

KLAGER zegt dat het artikel niet waarheidsgetrouw is, ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen uit, de privacy schendt en dat onterecht geen wederhoor is gegeven.

Het artikel is niet waarheidsgetrouw, zegt klager. Hij ontkent formeel dat hij optreedt als lobbyist in het dossier Lageweg. Hij kent de projectontwikkelaar en zijn familie wel, maar speelt geen actieve rol om het project erdoor te krijgen of om er akkoorden rond te sluiten. Hij zegt dat Apache zijn bronnen moet prijsgeven, of objectieve informatie waarop de redactie zich baseert.

De journalist uit doorheen het hele artikel ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen. Het woord ‘lobbyist’ is op zich geen negatieve term. Klager definieert een lobbyist als iemand die bemiddelt of een rol speelt om tot een akkoord te komen in een bepaald project, waarbij die rol contractueel verankerd kan zijn. De term ‘lobbyist’ is geen verdachtmaking of beschuldiging. Maar het gaat om de rode draad doorheen het hele artikel en om de sfeer die gecreëerd wordt rond de partijen tussen wie klager in een zogenaamde vastgoedoorlog als lobbyist zou optreden, waarbij hij de zaak door het college zou moeten duwen.

Het begint in de inleiding, die meldt dat het project Lageweg in verband kan worden gebracht met een meermaals veroordeeld zakenman en met de cocaïnemaffia en dat klager in dat kader functioneert als lobbyist. Het artikel brengt klager zo meteen in verband met de cocaïnemaffia en dubieuze praktijken. Verder insinueert het ongeoorloofde banden met en beïnvloeding van het Antwerpse stadsbestuur, waardoor klager miljoenenwinsten zou boeken. Het verwijst ook opnieuw het naar de hetze rond restaurant 't Fornuis in Antwerpen, waarbij een journalist van Apache met verborgen camera opnames maakte bij het verjaardagsfeest van klager. Apache verwijst telkens opnieuw naar deze beelden om een sfeer van verdachtmaking te creëren.

Apache blijft de zogenaamd belangrijke en schijnbaar dubieuze rol van klager in bouw dossiers aanhalen, maar klager heeft daaromtrent nooit het voorwerp uitgemaakt van een gerechtelijk onderzoek. Het artikel vermeldt vermoedens die voor waar worden aangenomen, terwijl ze op niets gebaseerd zijn of waarvan klager zich afvraagt wat de bron is.

Aan het einde van het artikel schrijft Apache, onder de kop ‘Erik Van der Paal’, dat klager voor 274.000 euro aan onverklaarbare facturen betaalde aan schimmige vennootschappen die gelieerd zijn met de cocaïnemaffia. Dat is een zeer grove aantijging. Klager betoogt dat hij in het verleden wel aandeelhouder en lid van het directiecomité van Land Invest Group was, maar nooit over enige financiële handtekeningbevoegdheid beschikte, en dat hij dus nooit zulke facturen kán betaald hebben aan vennootschappen gelieerd met de cocaïnemaffia.

Apache heeft klager geen kans op wederhoor gegeven. Het heeft nooit een reactie gevraagd op de aantijgingen, terwijl de beschuldigingen ernstig en verregaand zijn. Apache schrijft geregeld over klager, maar altijd à charge en nooit à décharge. Het publiceert nooit positieve dingen, terwijl die er ook zijn.

Apache zegt dat wederhoor niet nodig was omdat het artikel niet over klager gaat, maar dat is wel het geval. Klager komt al ter sprake in de inleiding en onderaan het artikel focust het op zijn persoon onder een aparte kop ‘Erik Van der Paal’, met een foto erbij.

Het artikel gaat over een rechtszaak tussen twee partijen, waar klager niets mee te maken heeft. Dat Apache die twee partijen om wederhoor heeft gevraagd, doet er niet toe. Dit maakt het recht op wederhoor van klager niet ongedaan en kan geen reden zijn om hem niet te contacteren. Dat de partij voor wie hij zou lobbyen geweigerd zou hebben om te reageren, staat volledig los van klager. Het artikel uit beschuldigingen tegenover klager en daarover is hij onterecht niet gecontacteerd.

Ten slotte schendt het artikel de privacy door de vermelding van naam en voornaam. Klager is geen publiek figuur. Hij behartigt als Antwerps projectontwikkelaar al 25 jaar grote bouwprojecten, waarbij hij zich al zijn hele carrière bewust op de achtergrond houdt. Hij schuwt media-aandacht, ook op sociale media. Hij heeft ooit één interview gegeven aan een krant, naar aanleiding van de heisa die Apache had ontketend met de video van 't Fornuis.

Klager heeft naar aanleiding van het artikel een procedure op eenzijdig verzoekschrift opgestart, waarbij de rechtbank geoordeeld heeft dat het artikel offline moest gehaald worden. De procedure ten gronde loopt nog. Daarnaast heeft klager een strafrechtelijke procedure opgestart wegens laster. Klager zegt dat het zijn volste recht is om zijn rechten gewaarborgd te zien en daarvoor alle mogelijke stappen te ondernemen.

APACHE zegt dat het artikel waarheidsgetrouw is, geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen uit, de privacy niet schendt en dat wederhoor niet nodig was.

Apache zegt dat de klacht kadert in een bredere aanpak van klager, die Apache de voorbije jaren bestookt heeft met ongefundeerde schadeclaims, strafonderzoeken en privédetectives. Dat komt neer op 'chilling' van journalisten, wat door de beroepsfederatie en internationale instanties als bijzonder problematisch wordt gezien op het vlak van persvrijheid. Klager heeft al verschillende klachten ingediend, zowel bij de burgerlijke als bij de strafrechtbank. In de zaak rond de verborgen camera bij 't Fornuis is Apache intussen volledig in het gelijk gesteld. Klager heeft zelf ooit gezegd dat het zijn hobby is om Apache te viseren, wat neerkomt op intimidatie, maar Apache zal zich blijven verzetten tegen deze schandelijke manier om de persvrijheid aan banden te leggen.

Het artikel is gebaseerd op verschillende onafhankelijke bronnen die bevestigen dat klager optreedt als lobbyist in het dossier Lageweg. Op het moment van publicatie waren dat er drie, intussen zijn er nog een aantal bijgekomen. Apache heeft de betrouwbaarheid en waarachtigheid van de feiten grondig bestudeerd en de journalistieke onderzoeksplicht uitgebreid vervuld. Alle vermelde feiten zijn perfect aantoonbaar. Klager dringt aan op het vrijgeven van de bronnen. Dat is laakbaar, maar niet nieuw. Eerder gaf hij via Land Invest Group 60.000 euro uit aan privédetectives om journalisten van Apache te laten schaduwen.

Het artikel uit geen ongegronde verdachtmakingen of beschuldigingen. Het omschrijft klager als lobbyist, maar uit geen nieuwe beschuldigingen. Klager verwijst in zijn klacht voor het overgrote deel naar oude artikels, en ook daarin was geen sprake van ongegronde beschuldigingen.

Wederhoor was om diverse redenen niet nodig. De term 'lobbyist' is geen verdachtmaking of beschuldiging die de eer en goede naam aantast en wederhoor vereist. Een lobbyist is een go between of tussenpersoon die partijen bij elkaar brengt om samen tot beslissingen te komen, in dit geval wellicht op een informele wijze zonder een contract. Daar is niets mis mee en het

brengt klager niet in diskrediet. Het was dan ook niet nodig om klager vooraf om wederhoor te vragen, wat alleen nodig is als een artikel ernstige beschuldigingen uitbrengt.

Wederhoor was evenmin nodig omdat het artikel niet over klager gaat. Het gaat over twee concurrerende partijen waarbij klager als lobbyist wordt ingeschakeld, wat opmerkelijk is maar waaraan verder niets nieuw wordt toegevoegd. Aan beide partijen is kans op wederhoor gegeven. De ene heeft bij monde van haar advocaat gereageerd, de andere heeft geweigerd om te antwoorden. Het is voor die tweede partij dat klager optreedt. Die verkoos echter om niet in te gaan op vragen, waaronder de vraag waarom ze klager inschakelt als lobbyist.

Verder is het, bij een artikel waarin meerdere mensen ter sprake komen, niet de bedoeling om hen allemaal vooraf te contacteren voor wederhoor. Dan hadden alle andere personen die aan bod komen, zoals de zoon van een van de twee partijen, ook gecontacteerd moeten worden.

Klager beweert dat Apache hem in het verleden, op één keer na, nooit aan het woord heeft gelaten, maar dat klopt niet. In alle artikels over hem heeft hij telkens kunnen reageren. Voorliggend artikel verwijst naar een oud artikel over de boekhouding van Land Invest Group en betalingen aan vennootschappen met banden met de cocaïnemaffia. Daarvan heeft Apache de bewijzen eerder op tafel gelegd en gepubliceerd en op dat artikel heeft klager via zijn advocaat vóór publicatie gereageerd. Die antwoorden zijn in het toenmalige artikel opgenomen en voorliggend artikel linkt ernaar door. Daarnaast bevat voorliggend artikel geen nieuwe beschuldigingen die wederhoor zouden vereisen. Het verwijst enkel naar eerdere artikels om klager te situeren.

Klager had op voorliggend artikel kunnen reageren via een wederwoord of een recht van antwoord achteraf. Dat had Apache zeker gepubliceerd. Maar hij heeft het zelf onmogelijk gemaakt door het artikel via een eenzijdig verzoekschrift offline te laten halen, waardoor Apache zelfs niet meer de kans had om een wederwoord of recht van antwoord te publiceren.

Ten slotte is er geen sprake van een schending van de privacy. Of klager al dan niet een publiek figuur is, is in dit kader niet van belang. Journalistiek kan niet beperkt worden tot berichtgeving over mensen met een zichtbare, publieke rol. Ook personen die bewust niet voor het voetlicht treden, spelen soms een maatschappelijk zeer relevante rol. Journalistiek heeft de opdracht om ook daarover te berichten. Anders dan klager beweert, hebben overigens ook andere media over de zaak geschreven.

BESLISSING

Waarheidsvinding en ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen

Apache heeft aan de rapporteringscommissie van de Raad toelichting gegeven over de aard van zijn bronnen, zonder hun identiteit prijs te geven. Daarbij maakt Apache aannemelijk dat de informatie over de rol die klager speelt als bemiddelaar of lobbyist gebaseerd is op verschillende, van elkaar onafhankelijke bronnen en dat deze informatie naar behoren gecheckt is. Het is dan ook journalistiek verantwoord om te schrijven dat klager optreedt als lobbyist voor een van de partijen in het vastgoedproject Lageweg in Antwerpen.

De overige gegevens over klager in het artikel refereren naar eerdere artikels, die gebaseerd zijn op eerder journalistiek onderzoek van Apache. Het is geoorloofd om daarnaar te verwijzen of om ze samenvattend weer te geven.

Privacy

Klager speelt naar eigen zeggen al jaren een rol in grote bouwprojecten in Antwerpen. Zulke projecten kunnen een grote maatschappelijke impact hebben en het is journalistiek geoorloofd om de hoofdrolspelers in zulke dossiers, ook al spelen ze een rol achter de schermen, met naam en voornaam te noemen. Bovendien heeft klager, naar aanleiding van een eerdere gerechtelijke procedure die hij had ingeleid tegen Apache, zelf een interview gegeven aan een krant. De vermelding van de naam en voornaam van klager betekent dan ook geen schending van de privacy.

Wederhoor

De omschrijving 'lobbyist' is geen verdachtmaking of beschuldiging. Maar het artikel brengt klager in die rol wel in verband met twee als dubieus omschreven partijen in een vastgoedoorlog rond het dossier Lageweg in Antwerpen. Al zijn deze twee partijen de protagonisten, toch bekleedt klager, die wordt gelinkt aan een van de partijen, in het artikel niet louter een bijrol. Gezien die context uit het artikel aantijgingen ten aanzien van klager die zijn eer en goede naam betreffen. Daarom had Apache hem vóór publicatie een kans op wederhoor moeten bieden. Ook bij de verwijzing naar elementen uit eerdere artikels had Apache moeten vermelden dat klager die beschuldigingen betwist.

Om die redenen is de Raad voor de Journalistiek van oordeel:

De klacht is ongegrond wat waarheidsgetrouw berichten, uiten van ongegronde verdachtmakingen en beschuldigingen en respect voor het privéleven betreft.

De klacht is gegrond wat het gebrek aan wederhoor betreft.

Brussel, 11 maart 2021